

**VZGOJNI NAČRT IN PRAVILA ŠOLSKEGA
REDA OŠ SPODNJA ŠIŠKA**

Februar 2009

VREDNOTE ŠOLE

V šoli veljajo **družbeno sprejete** vrednote. Družbeno sprejete vrednote so zapisane v Ustavi RS, Zakonu o osnovni šoli, Beli knjigi o izobraževanju, Smernicah kurikularne prenove, konvencijah o človekovih in otrokovih pravicah, evropskih resolucijah o vzgoji in izobraževanju, poročilu Delorseve komisije in drugih dokumentih.

Starši, učenci in učitelji OŠ Spodnja Šiška prepoznavajo naslednje vrednote kot šoli najaktualnejše in jih zato vzgojni načrt podrobneje opredeljuje:

- **Medsebojno spoštovanje, razumevanje in dobri medsebojni odnosi.**
- **Enakopravno obravnavanje in pravičnost.**
- **Mir, red in dobra klima med poukom.**
- **Znanje in kvalitetni pouk.**

Spoštovanje teh vrednot je odgovornost vseh delavcev šole, učencev in njihovih staršev.

1. **Medsebojno spoštovanje, razumevanje in dobri medsebojni odnosi:** Pomembno je poudariti, da je za doseganje te vrednote potreben pozitiven vložek vsakega posameznika v odnose in komunikacijo. Torej posameznik, ki se sam ne vede spoštljivo in v skladu s pravili, ne more samoumevno pričakovati spoštovanja in brezpogojnega razumevanja drugih.
2. **Enakopravno obravnavanje in pravičnost:** Učitelji imajo zakonsko in moralno dolžnost obravnavati in ocenjevati vse učence po enakih objektivnih in merljivih kriterijih oz. merilih, in so dolžni intervencijo ali oceno učencu in staršem obrazložiti če to želijo. Intervencije do posameznika ni potrebno razložiti drugim učencem in staršem. Kljub temu pa je pri tem potrebno upoštevati individualne posebnosti učencev in tudi razlike med njimi v njihovem pristopu do šolskega dela in odnosa do drugih, seveda v moralnih in zakonskih okvirih.
3. **Mir, red in dobra klima med poukom:** Odgovornost vseh v učnem procesu. Enaka pravila vedenja pri pouku veljajo za vse predmete.
4. **Znanje in kvalitetni pouk:** Odgovornost vseh v učnem procesu. Učiteljeva odgovornost je, da pripravi vsebino zanimivo in jo tako tudi poda. Dolžnost učencev je, da pridejo k pouku redno, pripravljeni, da imajo domače naloge in potrebščine in opravljajo dolžnosti po navodilih učiteljev. Odgovornost staršev je, da poskrbijo, da učenec opravi domačo nalogo, da hodi k pouku pripravljen in z vsemi potrebščinami.

VZGOJNE DEJAVNOSTI ŠOLE

Proaktivne in preventivne dejavnosti šole so objavljene tudi v šolski publikaciji. Dejavnosti, ki zajemajo vrednote, ki jih vzgojni načrt podrobneje opredeljuje so:

PREVENTIVNE DEJAVNOSTI	KAJ SE DOGAJA NA ŠOLI
⇒ razvijanje ugodne socialne klime, občutkov varnosti in zaupanja, izvajanje dejavnosti, ki postavljajo v ospredje medsebojno povezanost, sodelovanje	sodelovanje pri procesu pouka, socialne igre, projekt Povej, izredne delavnice
⇒ oblikovanje oddelčnih in šolskega dogovora o temeljnih vrednotah skupnega življenja	razredne ure, ob pregledu zvezka za obvestila razrednikom
⇒ organiziranje učenja in dela tako, da so učenci aktivno vključeni v njihovo načrtovanje, izvajanje in vrednotenje v skladu s svojimi značilnostmi	načrtovalno in procesno učenje, elementi montessori pedagogike, Comenius
⇒ sistematično razvijanje socialnih veščin, prostovoljno delo	sodelovanje v projektu Eko in Zdrava šola, projekt Povej, Comenius, sodelovanje v izven šolskih prostovoljnih dejavnostih, pomoč mlajšim učencem
⇒ poudarjanje in nagrajevanje ustreznih in zglednih vedenj učencev, pogovarjanje o takih vedenjih	pohvala po šolskem radiu in na oglasni deski, nagrajevanje na prireditvi ob koncu šolskega leta
⇒ razvijanje pozitivnega samovrednotenja in sprejemanja odgovornosti	projekt po načrtih Inštituta za razvijanje osebne kakovosti
⇒ sistematično zbiranje podatkov o dogajanjih med učenci in okoliščinah, v katerih se pojavljajo za šolo značilni problemi	vodenje zvezka za obvestila razrednikom
⇒ povečanje nadzora na določenih krajih v določenih časih	obvezna dežurstva učiteljev, odpiranje in zapiranje vrat določeno z navodili in hišnim redom
⇒ odzivnost in pravočasnost pri reševanju problemov	intervenira prisoten učitelj, razredne ure, pogovorne ure

Intervencije

Pravila, ki jih mora upoštevati tisti, ki intervenira:

1. Upošteva se vrstni red intervencij: opozorilo in nasvet ravnanja, preprečiti nadaljno kršitev (dogovor), ukrep po pravilih šolskega reda
2. Ob vsaki intervenciji se učenca opozori na njegovo odgovornost za nastale okoliščine (dogodek in posledice) na način, da jih bo učenec razumel.
3. V intervenciji se mora razjasniti vlogo posameznika in vzroke.
4. Vsebuje svetovanje.
5. Zaključí se z dogovorom.

Svetovanje in usmerjanje

Preventivno in proaktivno:

Cilja:

1. Doseganje občih vrednot in vrednot vzgojnega načrta.
2. Učenci se učijo strategij za ravnanja v vsakodnevni in posebnih situacijah. Značilnosti:

Značilnosti:

1. Izvaja se skozi celoten učni proces in življenje ter ob intervencijah.
2. Izvajajo ga starši in strokovni delavci šole. Lahko ga tudi

vrstniki. Metode:

1. Pogovor z učencem z nasveti, navodili, analiziranjem ...
2. **Zgled.**
3. Ostalo.

Ob intervencijah:

Cilji:

1. Doseči razumevanje vzrokov izrednega dogodka in odgovornosti.
2. Najti pravilen način reagiranja v tem izrednem dogodku.
3. Doseči razumevanje (empatijo) ostalih vpletenih v ta izreden dogodek. Značilnosti:

Značilnosti:

1. Izvaja se ob intervencijah.
2. V šoli ga izvaja učitelj ali strokovni delavec, ki intervenira, šolska svetovalna služba ali ravnatelj glede na problematiko.

Šolska mediacija in restitucija

Mediacija se izvaja ob konfliktih med dvema ali več učenci.

Izvajalci:

V sporih med dvema učencema: učitelj, ki intervenira, razrednik, svetovalna služba, ravnatelj, ostali strokovni delavci.

V sporih med več učenci: učitelj, ki intervenira, razrednik, svetovalna služba, ravnatelj, drugi aktualni strokovni delavec.

Pogoji:

- Strokovna presoja strokovnega delavca, da je to najustreznejši način reševanja.
- Soglasje in pripravljenost obeh učencev v rešitev spora in v aktivno sodelovanje. -
- Izvajata se v posebnem prostoru, kjer ni drugih učencev ali motečih elementov.

Restitucija se izvaja, ko učenec ali več učencev povzroči moralno, čustveno ali materialno škodo ali poškodbo drugi fizični ali pravni osebi.

Izvajalci:

Razrednik, svetovalna služba, ravnatelj, učiteljski zbor.

Pogoji:

- Strokovna presoja izvajalcev.
 - Soudležba tistega, ki mu je povzročena škoda.
 - Soglasje staršev vseh vpletenih.
- Dolžnost poravnave se določi s sklepom ravnatelja.

PRAVILA ŠOLSKEGA REDA

Posebej obravnavana področja, ki jih starši učenci in učitelji prepoznajo za aktualna:

- **Motenje pouka.**
- **Nenošenje šolskih potrebščin in nalog.**
- **Verbalno nasilje.**
- **Medsebojni odnosi.**
- **Uporaba mobilnih naprav.**

Opredelitev problematike motenja pouka:

PRAVILO:

Učenci je pri pouku izvajajo le tiste dejavnosti, ki so povezane s poukom in naročene in vodene s strani učitelja. Izvajajo jih na način, da ne motijo pouka, sošolcev ali učitelja.

Pravice:

- Vsi učenci imajo pravico do okoliščin pri pouku, ki jim omogočajo od pouka pridobiti maksimum.
- Učitelj ima pravico speljati uro po načrtu.

Odgovornosti:

- Odgovornost učencev je, da pri pouku izvajajo le tiste dejavnosti, ki so povezane s poukom in naročene in vodene s strani učitelja.
- Odgovornost učiteljev je, da pouk pripravijo in vodijo v skladu z doktrino.

Posledice kršitev:

- Učenec ostane na pogovorni uri, kjer opravi neopravljene naloge med poukom oz. učenec po presoji učitelja in pogovoru opravi to delo.
- Učenec je dolžan udeležiti se dopolnilnega pouka, kjer opravi neopravljene naloge.
- Učenec ima javno predstavitev zamujene snovi pred razredom.
- Učenec opravlja dežurstvo.
- Vzgojni opomin.

Opredelitev problematike nenošenja šolskih potrebščin in nalog:

PRAVILO:

Učenci prihajajo k pouku pravočasno in pripravljene, z vsemi potrebščinami in opravljenimi nalogami.

Pravice:

- Vsi udeleženci imajo pravico v polni meri uporabljati lastne potrebščine in ne biti moteni zaradi nedejavnosti ali organizacije pridobitve potrebščin učencu, ki jih nima.

Odgovornosti:

- Vsak učenec je dolžan na vsako uro prinesiti potrebščine in naloge, ki so določene.
- Če učenec ni zmožen sam poskrbeti za pripravo potrebščin in nalog, so za to odgovorni starši.
- Odgovornost učitelja je, da učencem jasno sporoči, katere potrebščine potrebujejo in katere so naloge.

Posledice kršitev:

- Pri pouku dobi delo, pri katerem ne potrebuje potrebščin.
- Delo, ki ga ni opravil, opravi doma.
- Učenec ima javno predstavitev zamujene snovi pred razredom.
- Učenec dobi dodatno nalogo do določenega roka.
- Učenec, ki kršitve ponavlja dobi dolžnost pomagati mlajšim učencem pri opravljanju domačih nalog v OPB.
- Ob ponavljanju kršitev lahko učenec dobi vzgojni opomin.

Opredelitev problematike nasilja:

PRAVILO:

Učenci se med seboj vedejo spoštljivo. Sporazumevajo se spoštljivo. Ni dovoljeno žaliti se, zmerjati ali preklinjati. Fizično nasilje je prepovedano.

Pravice:

- Vsi imamo pravico do dobrega počutja v šoli.
- Vsi imamo pravico do občutka varnosti.
- Vsi imamo pravico do spoštljivega sporazumevanja.

Odgovornosti:

- Vsak je sam odgovoren za izrečene besede.
- Pri učenju načina sporazumevanja in uporabe primernih besed nosijo veliko odgovornost starši.

- Spore in konflikte rešujemo s primernim sporazumevanjem ali z mediacijo.
- Učitelj mora intervenirati.

Posledice kršitev:

- Učenec je podvržen intervenciji in svetovanju.
- Opravičilo prizadetemu.
- Učenec s posebno nalogo zajame ali predela pomen izrečene neprimerne besede ali analizira problematiko fizičnega nasilja (pisna naloga, branje knjige...).
- Poravnava.
- Vzgojni opomin.

Opredelitev problematike medsebojnih odnosov:

PRAVILO:

Vsi se trudimo za dobre medosebne odnose; med delavci šole, učenci in starši.

Posameznik, ki se sam ne vede spoštljivo in primerno do drugih, ne more samoumevno pričakovati spoštovanja in brezpogojnega razumevanja drugih.

Učenci in učitelji izkažejo medsebojno spoštovanje tako, da se pred pričetkom ure v stoje pozdravijo.

Pravice:

- Vsak ima pravico, da se drugi do njega vedejo spoštljivo in primerno.

Odgovornosti:

- Vsak ima odgovornost, da se do drugih vede spoštljivo in primerno.

Posledice kršitev:

- Posameznik, ki se sam ne vede spoštljivo in primerno do drugih, ne more samoumevno pričakovati spoštovanja in brezpogojnega razumevanja drugih.
- Pogovorne ure.
- Mediacija, poravnava.
- Vzgojni opomin.

Opredelitev uporabe mobilnih naprav

PRAVILO:

Uporaba mobilnih telefonov in vseh naprav, ki se nahajajo na omenjenih aparatih ter prenosnih avdio in video naprav med poukom ter v času bivanja v šoli ni dovoljena. Naprava ali telefon ne sme biti opazen.

Pravice:

- Učenec lahko uporabi aparat po dogovoru v prostorih uprave šole (tajništvo, pisarne).

- Nujni klici se s šolskim telefonom opravijo v prostorih uprave šole ali ob dejavnostih izven šole na lasten mobilni telefon v soglasju z odgovornim učiteljem.

Odgovornosti:

- Učenec je odgovoren, da ima aparat pospravljen in izklopljen.
- Učenec je odgovoren za varnost svojega aparata..
- Starši odvzeto napravo dvignejo v tajništvu šole. Učenec o odvzemu in razlogih za odvzem sam obvesti starše.

Posledice kršitev:

- Če učitelj opazi napravo, opozori naj jo učenec pospravi. Če učenec naprave ne pospravi, se mu jo odvzame.
- Če učitelj, opazi, da učenec uporablja katero od funkcij naprave, jo odvzame.
- Večkratna kršitev se smatra kot hujša kršitev in se izreče vzgojni opomin.

Načini zagotavljanja varnosti

1. Upoštevanje hišnega reda.
2. Upoštevanje pravil vedenja v posameznih prostorih šole (objavljena v publikaciji in obešena v prostorih).
3. Dežurstva učencev in učiteljev po razporedu v določenih prostorih.
4. Sodelovanje staršev s šolo.
5. Izhod oz. vhod je ves čas pod nadzorom.

Opravičevanje odsotnosti

1. Za opravičevanje odsotnosti veljajo pravila, ki so navedena v Zakonu o osnovni šoli.
2. Če šola dvomi v verodostojnost opravičila, razrednik lahko preveri resničnost pri starših ali zdravniku. Informacija pridobljena od zdravnika se lahko nanaša edino na obisk ambulante ob določenem času.

Sodelovanje pri zagotavljanju zdravstvenega varstva učencev

1. Šola obvešča starše in učence o rednih sistematskih zdravstvenih pregledih in obveznih cepljenjih. Šola organizirano vodi učence na sistematske preglede.
2. Šola obvesti starše o zdravstvenih težavah ali poškodbah učencev v času bivanja v šoli in se v dogovoru z njimi odloči za postopanje.
3. V primeru težjih poškodb ali nenadnega pojava nepredvidljivih zdravstvenih težav šola pokliče reševalno službo. O tem obvesti starše. Če starši ne morejo spremljati učenca, ga spremi učitelj ali svetovalni delavec.
4. Če strokovni delavci v šoli pri učencu zaznajo poškodbe, ki kažejo na sum fizičnega nasilja oz. zlorabe ali bolezni ali sum na bolezen, ki jo starši zanikajo, o tem šola obvesti pristojne službe.

Pripravila strokovna skupina na OŠ Spodnja Šiška.

Člani:

Katja Arzenšek,
Nace Hočevar,
Dušan Grabnar,
Goran Ivetič,
Zvonka Pavlovič,
Nina Bradič,
Cirila Jeraj,
Katarina Rebič,
Tanja Cvetko.

Vzgojni načrt je bil dopolnjen na seji učiteljskega zbora, dne, 27. 6. 2011 ter potrjen na seji Sveta zavoda, dne 27. 9. 2011.